

# Zas Latweefchu draugs.

1845. 12. Juli.



28<sup>ta</sup> lappa.

Stahsti pahr to kristigu dseesmu taisitaju Georg Neimarku.

Obtraš nobalkas beidsama puse.

Zas grahfs pahr tabs jaunās, mihligās meitenes kristigu prahtu lohti preezadamees, kehre sew kullē, gribbedams tai kahdu naudas gabbalu dahwinaht. Tif ko winnās tehws, no pakkalas nahkdams, to pamannija, tad tas tuhlin meitenei peefanze: „Sofie! Sofie! Leez' wehrā, fa tas, kas sawu gohda = darbu leef aismakfah, ne paleef wairs labbā zeklā!“

„Nē, kungs mihlais!“ tā Sofie tam kungam, kad tas winnai to naudu gribbeja eespeest, atbildeja, „gohdigam buht, zilwekam peenahkās!“ un to teikuse, winna schigli aistezejeja pee sawa tehwa atpakkal.

„Brangš tehws un labs behrns!“ tā grahfs Rosenkranz nu teize us sawu beedri un abbi divi steidschs drihs tikt pilsehtā. — Schis grahfs Rosenkranz bij' pahr Neimarku itt smalki lizzis isklaušinaht un dabbiuja sinnah, fa tas ne weenu paschu ubbagu no sawahm durwin tufschu ne atstumjoht, un kad arri winnam tif weens pats kummofinsch maises buhtu bijis. Grahsam tahda dewiba likkās buht pahr dauds, un tadeht winsch jau senu us to bij' dohmajis, pats Neimarku pahrbaudiht un raudsiht, woi jelle winsch effoht tif bes galla schehligs un mihligs. Seemas. fwehtku wakkars bij' patlabban klah, kur katriš us preecem ween dohmaja tā patt kehniinu pillis, kà arri semmu lauschu buhdās; un schis wakkars tam grahsam likkās buht tas isdewigakajs brihdis us to, Neimarku isprohweht. Sawam draugam un beedram, tam Eweedru general-majoram Liljehorn winsch usdewe isklaušinaht, kur Neimarkš dsihwojoht; jo Neimarkš pehz ta laika, kad grahfs jau pee winna bij' bijis, atkal bij' aishghis zittā weetā dsihwoht. — Tahdas wezzas drehbju luppataš, khdam ubbagam derreja, grahfs jau arri bij' lizzis sagahdaht.

Wakkars nu jau bij' klah un sahze tumshs mestees. Bezzi un jauni tekkeleja pa celahm schurp un turp. Daschs tehws nesse appaksh mantela pabakhs kuhka-sirgu preefch sawa dehlina mahjā; dascha mahte pee bohdes din-



geja kahdu lelli preeksch sawas mihlas meitinas, un daschs bohndneeks teem garram gabjejem ussauze: „Woi ne pirkfeet reekstus, ehzinas, danzotajus wihrus, sunnischus woi gailischus?“ Atkal is zittas bohdes skanneja: „Dirzeet simuffus lafkatus, jaunas zeppures, aubes un kurpes!“ Bekkera burschi atkal neffaja pa eelahm siltus pihragus ta, ka ikkatram seekalas tezzeja, kam ween ta smakka no teem eestrehje deggonâ. Zitti zilweki pa tschuppahm ween staigaja us celahm, gluhnedami us tahm istabahm, kur jau seemas-swehtku swezzes sahze spihdeht. —

Zaur scho pulku zauri ne pasihts un kâ ubbags pahrghebrts tas grahfs Rosenfranz steidsahs us to mahju, kur muhsu kohkletajs Neimarks dsihwoja.

Neimarks ar sawu seerwinu un meitinnu patlabban sehdeja lehnkrehflâ un gaidija paschu tumschu wakkaru. Winni deewa-bihjigi runnaja pahr to lohli augstu notiffumu, ka deht tee seemas-swehtki eezelti; ar tahdahm runnahm winni tihkoja sawa mihta behrna firdi greest us to, sawu tizzibu pasiht un eemihleht. „Zehschu,“ — ta Neimarks wehl runnaja, — „ta seema gan irr tahda weentuliga un nepatihkama, tatschu tee preezigakee swehtki irr paschâ seemas widdû. Ak tu swehta un gohdibas pilna nakts, kurrâ teem zilwekeem tas Pestitajs peedsimne; schehligajs Debbes-Zehws, kahds laipnigs tu effi mums nabbageem semmes tahrpeem. Wiffi garwille pahr tawu schehlastibu un ir paschi masi behrnini tewim sawu pateizibu isteiz, kâ saprasdami. — Pateiziba, muhschiga pateiziba tewim par tawu ne-ismehrojambu laipnibu un schehlastibu, ka tu pascheem teem wiffu = nabbageem pihschlu behrneem to schehlastibas un meera wehstneffi effi suhtijis!“

Breesmigs trohksnis winnu isbeedeja no tahs swehtas apzerreschanas un Deewa luhgschanas; winsch steidschs lehni ahra pa istabas durwim un dsirdeja — ka winna nahburdse breezmigi lahdeja un lammoja. Ta beidscht wehl teize: „Paschâ swehtâ wakkarâ wehl deedelneeki mums leen us kakla. Tu effi slinks tehwinch! Mahzees strahdaht, tad tew arri buhs maife! Raunees jel! Tuhlin taifees prohjam; ja nè, tad tewi us kakla nogruhdischu pa treppehm semmê. Nu, ko wehl gaidi, — prohjam!“ Us scheem wahrdeem norihbeja kahds fitteens us ta ubbaga mugguras un ta dusimu-puhze aisrahwe durwis zeet’.

„Woi tad ta irr ta deewa-bihjiga kohkletaja gaspascha, ko par tahdu fristigu un laipnigu mahti wiffi flawe?“ — ta taggad grahfs Rosenfranz, galwu kratidams, appaksch sewis runnaja un gribbeja patlabban kahpt pa treppehm semmê. „Bet,“ ta winsch atkal teize, „warr buht, ka tahs ne bij’ tahs riftigas durwis,“ — un, to teizis, winsch raudsija, woi tur wehl kahda istaba ne buhschoht. „Riftigi ta irr!“ — ta winsch teize, ohtras durwis pamannidams, „tê buhs, ko mel-leju!“ To teizis, winsch peecklaueja pee tahm durwim. Neimarks atwehre, swezzi rohka turredams. Tas pahrghebrbes ubbags likkajs no aufstuma drebboht un ar drebbedamu kalfi luhdsahs kahdu dahwaninu, suhdsedamees, ka zaur wezzumu un flimmibu essoht tahdâ nabbadsibâ krittis.

„Mahzeet eekschâ, mihlajs wezs tehws!“ ta Neimarks schehlobams teize.



„Jums waijag' papreeksch' fasilbitees, eekam atkal tahlak' eeset.“ Ubbags gahje eekschâ.

„Lab'wakkar', tehtin!“ tà mahte un meitina wezziti avfweizinaja, mihli schehlodamas, un zehle frehslu pee krahsns, kur Neimarks sawu weesi luhdse nosehstees.

„Ak kâ jauki, kâ patihkami tas irr nabbagam zilwekam“ — tà grahfs ar sweschu balsi runnaja, — kad winsch no mihligahm firdim tà teek schehlohts. Lihdszeetigas firdis winnu tà eeprezina, ka winsch sawu geuhumu pa puffi gluschi aismirst. Ak, kahda neschehliga bija tur ta seewa, kas manni tà lammodama no sawahm durwim aisdinne, — tai pa wissam naw zilweka firds!“

„Tas gan irr teefa!“ — tà Neimarks atbildeja — „kas to nabbadsibas fuhumu naw baudijis, un nelaimes nastu naw neffis, tahds sawâ labklahschana itt lehti aismirst, sawam truhkumu zeesdamam tuwakam palihdseht. Kas grihb sinnaht, kâ truhkums kaisch un nabbadsiba, tam pascham arri waijag' kahdu laiku tahs paschas behdas baudiht. Baggatajs, kas laimes flehyi fehseh, gan ne mahk to nelaimes nastu nosewehrt, kas winna nabbagu brahli speesch. Bet kas to grihb just, zif saldi tas irr, ohtram labbi darriht, tam pascham waijag' pirmahk arri no ta behdu-dikkera dsert.“

„Ta deht jau arri“ — tà grahfs Rosenfranz teize — wairak pee nabba-geem lautineem atrohd mihligas firdis un labdarrigas rohkas. Baggatajs gan daschu reis' wairak un ar labbaku prahtu dohtu, ja winnam papreeksch buhtu gaddijees mahzitees pasiht, kâ nabbadsiba un truhkums sinekke.“

„Woi mehš ne warram kahdâ leetâ jums palihdseht, tehtin?“ tà Neimarka mihliga fainneeze, Marta, wezziti jautaja.

Tas atbildeja: „Ne ko, mihla, es pateizohs par wissu labbu un no firds preezajohs, ka juhs man tif mihligi usnehmuschi. Es mekleju zilwekus un tē tohs esinu atraddis.“

„Schè, tehtin mihlajis,“ — tà ta masa Sofie teize, sawu krahjuma fastiti grabbinadama un tohs divus pehdigus naudas gabbalinus isneendama, — „nemmeet scho mihlestibas dahwanu!“

„Nè, mihla meitin,“ — tà atkal wezzitis atteize, un affara tam spihdeja azzî, — „paturri patte sawu masu mantinu; es gan nomannu, ka tew un ta-weem mihleem wezzakeem lohti mas pee rohkas.“

„Nemmeet, jel nemmeet, ko ta jums dohd;“ — tà Neimarks itt preezigs teize, — „ta gan irr wissa muhsu nauda, par ko bijam nodohmajuschi rihtâ maisi pirkt, bet — mehš schodeen essam pa-ehduschi un — juhs ne. Tas Wissu-schehligajis, kas lihds taggad mums lihdsjejis, arri rihtâ palihdsehs.“

„Nè, es tatschu ne warru un ne grihbu jums to masumu atnemt,“ — tà ubbags atbildeja — „tas buhtu nepareisi, kad es to darritu.“

„Ak, nowehleet jel mums to saldu preeku,“ — tà Neimarks atkal teize, winna rohku speesdams — „ka mehš juhsu behdas druszim remdetum. Zittadi juhs muhs apbehdinatu.“



„Rà tab tà?“ — jautaja ubbags brihnodamees. „Es taf dohmaju, ka tas juns buhtu ihfi pa prahtam, kad es ne ka ne peenemmu.“

„Ko juhs darrijuschi weenam no scheem wismasakeem brableem“ — tà Neimarks teize, — „to juhs man effat darrijuschi, — schohs wahrduš juhs taf deesgan labbi sinneet un taf ne gribbeet to darriht, pahr ko mehs juhs luhdsam. Kas tad muhsu masa dahwanina irr prett to leelu Deewa dahwanu, ko schin nis swehtkôs peeminnam?“

„Nu tad paldees juns, gohdigeem laudim, juhsu dahwana man irr leela manta, jo juhs to dohdat no skaidras, pateefigas firds; es to peenemmu,“ tà grahs teize, zehlehs tad augschâ un stuhme sawu krehflu appaksch galda, lai ne weens wehl ne pamannitu to ar seltu un sudrabu peepilditu maffu, ko winsch us ta krehfla atstahje.

Neimarks to wezziti pawaddija lihds pat ahra durwim, jo nu jau bij' pa wissam tumfchs palizzis.

Utpakkat nahzis, winsch teize us sawu fainneezi: „Nu, Marta!“ un mette tai ar azzim, lai schi zeltu gaismâ tahs dahwanas, ko preefsch Sofies bij' saghdajuse. —

Marta nehme to krehflu, us ka tas ubbags bij' sehdejis, un to zehle faktâ. Bet — kâ winna satruhahs, ka zelloht tas pilnajs maks nokritte pee winnas kahjahm un tahs spohschas rippinas tezzeja pa grihdas wirfu wisapfahrt! „Wai Deewin! kas tas irr?“ tà winna brehze, tihri bahla no iebailehm. Neimarks itt stihwi stattijahs us to spohschu sudrabu, un Sofie, lassidama, ismeleja fewim tahs, kas bij' no selta.

„Tas launajs gars gribb muhs fahrdinaht!“ tà Marta eebrehzahs, rohkas kohpâ sasisdama.

„Nè, nè! to mums Deews dahwina,“ tà Sofie atteize, pilnâ preekâ apfahrt lehkadama un lassidama.

„Tas gan ne bij' wis ubbags,“ — tà Neimarks teize, — to jau tublin pee winna walldas warreju noprast, — winsch, laikam baggats wihrs, gribbeja fewim ar to sagabdaht preefu, ka nabbagus laudis, tà ne mannoht, apdahwinaja.

Kad to maffu uszehle, tad tur eekschâ atradde arri gabbalinu papihra, us kurra bij' rakstihst: „Es nahzu juhs pahrbauht, un luhf', atraddu juhs pateefi gohda wehrtus. Pee juns es biju ubbags, deedelneeks, bet taggad atkal esnu . . . . . — nè, juns taf ne wajjag' sinnaht, kas es esnu.“

„Tè nu irr!“ tà Neimarks teize un affaras spihdeja us winna waiga. „Redseet, kâ Deews ghda! — Deews lai swehti to nepasihstamu deweju!“

Winnam balsâ aisrahwahs no leela preeka. Winsch apfampe fewimu un behrnu un tà kohpâ, ne mannoht, us zelleem nokrittuschi, Deewam pateizibu sazija. —

M. L.